

**Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 8 hallituksen
esityksestä Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön perustamista
koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä**

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 5 päivästä kesäkuuta 1990 lähettänyt hallituksen edellä mainitun esityksen n:o 70 ulkoasiainvaliokuntaan.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina lainsäädäntöneuvos Ronald Wrede ulkoasiainministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Rauno Vanhanen oikeusministeriöstä, ylitarkastaja Riitta Rönn ympäristöministeriöstä ja varatoimitusjohtaja Peter Laurson Pohjoismaiden Investointipankista.

Käsiteltyään asian ulkoasiainvaliokunta esittää kunnioittaen seuraavaa.

Pohjoismaiden ministerineuvosto asetti maaliskuussa 1989 työryhmän selvittämään Itä-Eurooppaan kohdistuvien ympäristöinvestointien tarvetta ja investointien mahdollista rahoitusta. Työryhmän toukokuussa 1989 antama raportti sisälsi ehdotuksen Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiötä koskevaksi sopimukseksi. Ministerineuvosto on pyytänyt sopimusehdotuksesta Pohjoismaiden neuvoston lausunnon. Perustamissopimus allekirjoitettiin Reykjavikissa 2 päivänä maaliskuuta 1990.

Ympäristörahoitusyhtiön tarkoituksena on edistää ympäristöinvestointeja erityisesti Saksan demokraattisessa tasavallassa, Puolassa, Neuvostoliitossa, Tshekkoslovakiassa ja Unkarissa. Yhtiö rahoittaa osakemerkinnöin, lainoin ja takuin niitä Itä-Euroopassa toimivia yrityksiä, jotka tekevät investointeja valmistaakseen ympäristölaitteita tai muulla tavoin hyödyntävät teollisesti ympäristöteknologiaa taikka tarjoavat ympäristönsuojelupalveluja. Yhtiön toiminta perustuu liiketaloudellisiin periaatteisiin.

Yhtiön pääoma on 36 miljoonaa SDR:ää (Kansainvälisen valuuttarahaston erityisnosto-oikeutta) eli noin 188 miljoonaa markkaa. Suomen osuus on 7,8 miljoonaa SDR:ää eli noin 39 miljoonaa markkaa. Pääoma maksetaan yhtiölle sen hallituksen pyytämässä erissä.

Yhtiö perustetaan aluksi määräajaksi. Pohjoismaiden ministerineuvosto ottaa viimeistään 1.1.1996 kantaa yhtiön jatkotoimintaan.

Yhtiöllä on oikeushenkilön asema. Se sijoitetaan Suomeen Pohjoismaiden Investointipankin yhteyteen, joka myös hoitaa eräitä yhtiön hallinnollisia tehtäviä yhtiön ja pankin keskenään sopimalla tavalla. Yhtiöllä on kuitenkin oma hallitus, joka päättää rahoittamisesta noudatettavista periaatteista ja rahoituskohteista. Yhtiölle myönnetään Pohjoismaiden Investointipankin tavoin vapautus eräistä veroista ja maksuista sekä maksurajoituksista ja luottopoliittisista toimista.

Ulkoasiainvaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että vaikka ympäristörahoitusyhtiö on perustettu yhteispohjoismaiseksi oikeushenkilöksi, yhtiön oikeudellisen aseman suhteen voi syntyä epäselvyyttä. Ympäristörahoitusyhtiön nimeäminen ”yhtiöksi” saattaa johtaa arvioimaan sitä Suomen yhtiöoikeudellisten periaatteiden mukaan. Tällöin sovellettavat säännökset olisivat lähinnä avointa yhtiötä koskevassa lainsäädännössä ja jäsenvaltioilla olisi muun muassa rajaton vastuu yhtiön kaikista velvoitteista. Kun ympäristörahoitusyhtiötä tarkastellaan sen perustamissopimuksen ja sääntöjen sekä hallituksen esityksen perustelujen pohjalta, yhtiötä olisi pidettävä lähinnä säätiön luonteisena erityisenä julkisoikeudellisena oikeushenkilönä. Valiokunta edellyttää tämän johdosta, että yhtiöön mahdollisesti sovellettava Suomen lainsäädäntö selvitetään ennen yhtiön toiminnan alkamista.

Hallituksen esityksen ja saamansa selvityksen perusteella ulkoasiainvaliokunta pitää sopimusta tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena sekä puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien ehdotusten hyväksymistä.

Edellä esitettyyn viitaten ulkoasiainvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta hyväksyisi ne Reykjavíkissa 2 päivänä maaliskuuta 1990 tehdyn Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön perustamista koskevan sopimuksen määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 12 päivänä kesäkuuta 1990

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Aaltonen ja jäsenet Aittoniemi, Almgren, Hilpelä,

Juhantalo, Järvenpää, Perho, Särkijärvi, Wahlström ja Väänänen sekä varajäsenet Donner ja Laine.
